

споживача. Цей витвір інженерної думки вже кілька років є трендом у світі ресторанного бізнесу. Завдяки хоспер можна приготувати смачну і корисну їжу з найменшими витратами сил та часу. Отже, хоспер є провідним трендом гастроіндустрії і доречним устаткуванням на професійній кухні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Павлюченко О.С. Інноваційні технології в ресторанному господарстві [конспект лекцій]. К.: НУХТ, 2014. 27-28 с.
2. Хоспер. URL: <https://tetatet-club.ru/cokking/josper> (дата звернення: 02.03.2020)

Євген ПЕРЕПАДЯ,
магістрант 1 курсу
гуманітарно-економічного факультету
Науковий керівник: **Наталя КІРКОВА,**
к.е.н., доцент (БДПУ)

АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ТЕНДЕНЦІЙ ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Актуальність. Економічне зростання потребує великої кількості енергоносіїв, і нафта серед них займає провідну роль. Сучасна нафтова галузь так чи інакше впливає на всі країни світу без винятку, добробут багатьох із них залежить саме від цього цінного ресурсу. Нафта, або як її ще називають «чорне золото», має велике значення в житті та життєдіяльності людини, її вплив не можна недооцінювати. Тому, дослідження цієї галузі є наріжним каменем в розумінні економічного розвитку країн і народів.

Ступінь дослідження проблеми. Вагомий внесок у розвиток моделювання та прогнозування цінової політики зробили вітчизняні та зарубіжні автори, серед них: Р. Бекон, С. Боренштейн, О.Б. Брагинський, І.А. Віременко, Л.Ю. Гальчинський, Д. Гамільтон, Р. Гілберт, О.І. Дікарев, А. Камерон, Г.Л. Рябцев та ін. Праці цих та багатьох інших вчених дали глибинне уявлення про актуальність і всю значимість даної теми.

Методи дослідження. Теоретичною базою для дослідження є наукові праці як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Основними методами моделювання та аналізу є статистичний, графічний та табличний методи.

Сутність дослідження. Сировинний ринок має досить довгу і багату історію, для розуміння процесів які характерні саме для цієї галузі спочатку необхідно розібратися, що впливає на ціноутворення нафти та енергоносіїв. Загалом, існує чотири загальноприйняті етапи розвитку цієї галузі:

1) Система цін в 40-і роки, коли ціна визначалася за принципом витрати плюс прибуток – «cost+». У цей період, ціна на нафту визначалася лише з витрат виробництва;

2) Система цін яка сформувалася в 50-60-і роки і проіснувала до початку 70-х років. Вона була схожа з попередньою системою, але ціни тоді визначалися не по одному виду нафти, а через «кошик нафт» за таким же принципом;

3) Система офіційних відпускних цін за принципом «netback». Вона існувала з 1973 по 1986 рік. Їй було характерне включення витрат на переробку та транспортування нафти до НПЗ, витрати на страхування тощо;

4) Система біржових цін (з 1986 року до теперішнього часу). Нафтопродукти почали продавати на різних біржах, а саме Нью-Йоркській, Лондонській, Сінгапурській. Аналіз цього періоду вказує на те, що світові ціни на нафту в цей період відірвалися від фундаментальних економічних основ, що визначають її вартість [1, с. 26-27]. І на відміну від системи «cost+», яка була характерна у 40-і роки, на політку ціноутворення нафти впливають багато сторонніх, неекономічних факторів, які змушують ціну постійно коливатися.

Частина факторів, такі як темпи зростання ВВП, оцінка запасів, обсяги зберігання, наслідки дій урядів в сфері нафтогазового бізнесу піддаються прогнозуванню. А інша частина факторів, що впливають на нафтові ціни, прогнозуванню не піддаються, або піддаються заледве, в залежності від конкретного прогнозованого явища. Це наприклад, великі техногенні та природні катастрофи, кардинальні політичні зміни і військові конфлікти, незворотні кліматичні зрушення і аномальні екологічні зміни, спекуляції на біржах, частково це і наукові відкриття та технологічні розробки, погодній умови тощо [2, с. 215].

Для прогнозування сучасної цінової політики та побудови моделей поведінки цін на нафту, важливо приймати до уваги кожен з вищезазначених факторів. Без їх досконалого розуміння, прогноз не може бути достовірним, а відтак, він взагалі буде непотрібним.

Основні висновки. Отже, вивчаючи політику ціноутворення на сировинному ринку, важливо визначити найбільш вагомі фактори впливу на нього, дати їм вичерпне трактування, вивчити взаємозв'язок і т.п., і від цих проаналізованих даних вже будувати прогнози на короткострокове та довгострокове майбутнє. Слід розуміти, що не можна викинути один з факторів або взагалі проігнорувати його. В аналітиці, прогнозуванні це не припустимо і навіть шкідливо.

Факторів, що впливають на цінову політику нафти, велика кількість, а їх роль в процесі глобалізації економіки постійно змінюється. І не дивно, що в майбутньому вага одних з них зросте, а інших навпаки, знизиться. Тому, в контексті цього, при побудованні прогнозних моделей необхідно використовувати найбільш повний, комплексний підхід.

ЛІТЕРАТУРА

1. Брагінський О. Б. Ціни на нафту: історія, прогноз, вплив на економіку. Центральний економіко-математичний РАН. 2008. 35 с.
2. Гальчинський Л.Ю. Веремєнко І.А. Факторний аналіз формування цін на світовому ринку нафти. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2015. № 6. С. 421-425.